

Гістарычная драма: работа над памылкамі

(Заканчэнне. Пачатак на старонцы 3.)

Ірына АНДРЭЕВА: — Мяне цешыць наяўнасць шырокай разнастайнасці падыходаў да гістарычнай драмы ў сучасных аўтараў. Як мне здаецца, зараз гэты напрамак набывае большую філасофскую і псіхалагічную глыбіню. Падобная гістарычная драма можа быць карыснай сучасніку ў асэнсаванні экзистэнцыйных праблем і мець пэўны псіхатэрапеўтычны характар. Аднак лёс жанру залежыць не толькі ад карыснасці яго для гледачоў і ад якасці літаратурнага матэрыялу, але і ад запатрабаванасці ў рэжысёраў.

Міхаіл ТУРУНОЎСКІ: — Пакуль айчынныя тэатры вядуць надзвычай асцярожную палітыку, робяць стаўкі на класічныя, даўно вядомыя гледачу творы.

Мікалай РУДКОЎСКІ: — Нас “перакармілі” гістарычнымі п’есамі не вельмі добрай якасці і ўзроўню, таму адбыўся адток цікавасці да яе. Змянілася эпоха: у XXI стагоддзі стала цікавай актуальная драма, якая ўздымае сённяшнія праблемы чалавека ў нашай краіне і ў свеце. Але гісторыя рухаецца па спіралі, а мы так і не зрабілі работу над памылкамі, таму гістарычны жанр можа зноў стаць цікавым для сучасных падмосткаў.

Сяргей КАВАЛЁЎ: — Нагадаю, сам жанр распаўсюдзіўся ў іншых краінах значна раней, чым у Беларусі. Возьмем да прыкладу п’есы пра Барбару Радзівіл: у палякаў першы твор з’явіўся напачатку XIX стагоддзя, у літоўцаў — у 1930-я, краіны-суседкі, уступаючы ў новае тысячагоддзе, перажылі пэўную эвалюцыю п’ес такога кшталту. У тамтэйшых драматургаў гэты вобраз значна ўскладнены, больш супярэчлівы. У Беларусі пачалі пісаць пра Барбару ў 1990-х, таму, канешне, на першы план выйшла патрэба ўвогуле распавесці людзям, хто гэта. Атрымаўся пэўны дысананс паміж тым, што было ў нас, і тым, што ў гэты час рабілі нашы суседзі. Часцяком яны ўжо адмаўлялі тое, што мы толькі сцвярджалі...

Цімафей ІЛЬЕЎСКІ: — Адназначны адказ: сучасная гістарычная драма практычна адсутнічае, усё лепшае — у мінулым. Гістарычная тэма займае такое малое месца ў рэпертуары сучасных тэатраў, хоць плач. Камедыі-меладрамы-вадэвілі — вось і ўвесь жанравы спектр сучаснага беларускага тэатра. І, хвалююся, такая сітуацыя застаецца да таго часу, пакуль ад тэатраў будуць патрабаваць у першую чаргу выконваць статыстычныя паказчыкі напаяўняльнасці глядзельнай залы... А між тым, гістарычная тэма запатрабаваная, тэма нацыянальнага самавызначэння лунае ў паветры і бударажыць розум дзеячаў мастацтва. Ускосна пра гэта сведчаць дзве апошнія пастаноўкі Купалаўскага тэатра: “Пан Тадэвуш” і “Дзве душы”. Аднак першая — паэтычная класіка, другая — інсцэніроўка прозы. Відаць, не ад багацця беларускіх п’ес на гістарычную тэматыку Мікалай Пінігін узяўся за тэма пастаноўкі...

Сяргей КАВАЛЁЎ: — Арганізатары конкурсу абяцалі па выніках выпусціць зборнік п’ес. Творы, што прымалі ўдзел, усе новыя, нідзе не апублікаваныя. Вось прачытаем, і тады можна будзе аргументавана працягнуць гаворку, ці выйшла айчынная гістарычная драма на новы віток свайго развіцця.